SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/407
Dok.nr:	26/1627
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Bente Trygstad
Dato:	26.01.2026

Oppstart og høring for planprogram kommunedelplan Oppvekst 2026-2032

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 014/26	Formannskapet	19.02.2026

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Formannskapet vedtar oppstart planprogram for kommunedelplan for Oppvekst.
2. Formannskapet vedtar å legge forslag til planprogram for kommunedelplan for Oppvekst 2026-2032 ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med plan- og bygningsloven § 4-1 og § 11-12.
3. Høringsfristen settes til 6 uker fra kunngjøringsdato.
4. Planoppstart kunngjøres, og berørte råd, utvalg, samarbeidspartnere og offentlige organ varsles særskilt.
5. Innkomne høringsuttalelser sammenstilles og legges frem for politisk fastsetting av planprogram.

Formannskapet behandling - 19.02.2026 - PS-014/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Tilleggsforslag fra H, foreslått av Roar Wessel-Olsen, Høyre

Tilleggsforslag

1. Kommunestyret viser til vedtak **i PS 113/23**, « *det skal lages en handlingsplan for å redusere utenforskap hele veien fra barnehage til høyere utdanning*». Det ble i samme sak vedtatt: « *det fremmes til politisk behandling plan for styring av alle sektorene innenfor NAV og Barnevern»*

*K*ommunestyret ber kommunaldirektøren sikre at arbeidet med disse planene samordnes og integreres i planprogram for nye planer for Helse og Omsorg og oppvekst. For eksempel følgende;

I Kommunedelplan for Oppvekst vurderes denne å omfatte ungdom mellom 16- og 25 år, enten disse tar videregående opplæring eller ikke.

- Tiltak for å redusere utenforskap innarbeides som et tydelig og gjennomgående satsingsområde i alle planverkene slik at en handlingsplan for utenforskap blir et resultat av alle relevante planer.

- Det bes om at NAVs rolle og ansvar synliggjøres til planene, særlig når det gjelder samhandling mellom oppvekst, barnevern, helse og NAV.
- Det bes at Nordland Fylkeskommunes rolle og ansvar tydeliggjøres i Kommunedelplan for Oppvekst. Det innarbeides i planprogrammet at fylkeskommunen får mulighet til å komme med innspill på tidlig stadium av planarbeidet.

Formannskapet ber om orientering om fremdrift på arbeidet med plan for styring av alle sektorene innenfor NAV og barnevern

3. Formannskapet ber kommunedirektøren om å sørge for at SLT-funksjonene videreføres som en tydelig og forpliktende del av kommunens samlede forebyggende arbeid, selv om funksjonen ikke lenger er knyttet til en egen SLT-koordinatorstilling. Kommunen skal legge til rette for interkommunalt samarbeid og oppbygging av regionale stilling for **Felles Ansvar**. Felles ansvar tilbyr koordinert og helhetlig oppfølging av ungdom i risiko for rus og kriminalitet, i samarbeid med foresatte og relevante tjenester som skole, helse og politi.

Rådgiver Rune Stigen Kvannli, Ass. kommunalsjef Oppvekst, Bente Trygstad og Enhetsleder utviklingsavdeling Helse og omsorg, Kristin Dahlmo redegjorde i saken.

(Vedlegg)

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra H vedtatt:
7 stemmer for (5 H, 1 FRP, 1 SP)
2 stemmer mot (2 AP)

Formannskapet PS - 014/26 VEDTAK:

1. Formannskapet vedtar oppstart planprogram for kommunedelplan for Oppvekst.
2. Formannskapet vedtar å legge forslag til planprogram for kommunedelplan for Oppvekst 2026-2032 ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med plan- og bygningsloven § 4-1 og § 11-12.
3. Høringsfristen settes til 6 uker fra kunngjøringsdato.
4. Planoppstart kunngjøres, og berørte råd, utvalg, samarbeidspartnere og offentlige organ varsles særskilt.
5. Innkomne høringsuttalelser sammenstilles og legges frem for politisk fastsetting av planprogram.

Tilleggsforslag

1. Kommunestyret viser til vedtak **i PS 113/23**, « *det skal lages en handlingsplan for å redusere utenforskap hele veien fra barnehage til høyere utdanning*». Det ble i samme sak vedtatt: « *det fremmes til politisk behandling plan for styring av alle sektorene innenfor NAV og Barnevern»*
2. *K*ommunestyret ber kommunaldirektøren sikre at arbeidet med disse planene samordnes og integreres i planprogram for nye planer for Helse og Omsorg og oppvekst. For eksempel følgende;

I Kommunedelplan for Oppvekst vurderes denne å omfatte ungdom mellom 16- og 25 år, enten disse tar videregående opplæring eller ikke.

- Tiltak for å redusere utenforskap innarbeides som et tydelig og gjennomgående satsingsområde i alle planverkene slik at en handlingsplan for utenforskap blir et resultat av alle relevante planer.
- Det bes om at NAVs rolle og ansvar synliggjøres til planene, særlig når det gjelder samhandling mellom oppvekst, barnevern, helse og NAV.
- Det bes at Nordland Fylkeskommunes rolle og ansvar tydeliggjøres i Kommunedelplan for Oppvekst. Det innarbeides i planprogrammet at fylkeskommunen får mulighet til å komme med innspill på tidlig stadium av planarbeidet.
- Formannskapet ber om orientering om fremdrift på arbeidet med plan for styring av alle sektorene innenfor NAV og barnevern

3. Formannskapet ber kommunedirektøren om å sørge for at SLT-funksjonene videreføres som en tydelig og forpliktende del av kommunens samlede forebyggende arbeid, selv om funksjonen ikke lenger er knyttet til en egen SLT-koordinatorstilling. Kommunen skal legge til rette for interkommunalt samarbeid og oppbygging av regionale stilling for **Felles Ansvar**. Felles ansvar tilbyr koordinert og helhetlig oppfølging av ungdom i risiko for rus og kriminalitet, i samarbeid med foresatte og relevante tjenester som skole, helse og politi.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Kommunestyret vedtok 13. februar 2025 Kommunal planstrategi 2024–2028. Planstrategien prioriterer utarbeidelse av ny kommunedelplan for oppvekst.
Planprogrammet som nå legges frem beskriver formål, avgrensning, rammer og føringer, organisering, medvirkning, samskaping, fremdrift og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.

Kommunedelplanen skal omfatte barnehage, grunnskole, SFO, barneverntjenestens kommunale del og samarbeid i Vesterålen, samt tverrfaglig samhandling i og rundt *Laget rundt barnet*. Planen skal ha en handlingsdel med konkrete tiltak og prioriteringer for perioden 2026–2032. Handlingsdelen legges til grunn for kommunedirektørens prioriteringer i arbeid med budsjett og økonomiplan.

Administrasjonen anbefaler at planprogrammet legges ut til høring og offentlig ettersyn.

FAKTA I SAKEN

<u>Bakgrunn og hjemmel</u>

Planarbeidet gjennomføres i henhold til prosesskravene i plan- og bygningsloven. Planprogrammet skal klargjøre:

- formålet med planarbeidet
- planens avgrensning og innhold
- organisering, medvirkning og samskaping
- fremdrift og utredningsbehov

<u>Formål og behov for planen</u>

Kommunedelplan for Oppvekst skal bidra til en felles forståelse av oppvekstvilkårene for barn og unge i Sortland kommune, og gi strategisk retning og prioriteringer for utvikling av oppvekstsektoren.

Planprogrammet og tilgjengelig kunnskap viser at de fleste barn og unge i Sortland har gode oppvekstvilkår, med trygge rammer, gode barnehager og skoler og tilgang til fritidsaktiviteter. Samtidig viser både lokale erfaringer og nasjonale utviklingstrekk at sektoren står overfor nye og sammensatte utfordringer, knyttet til:

- tidlig og omfattende digitalisering av barndommen
- mindre tid til frilek, fysisk aktivitet og analoge fellesskap

- fallende motivasjon for læring og utfordringer i grunnleggende ferdigheter
- økende individfokus som utfordrer kollektive fellesskapsprosesser
- økende utenforskap og risiko for frafall fra videregående opplæring og arbeid
- økende antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten, med høyere alvorlighetsgrad i sakene

Planen skal legge grunnlag for en samordnet utvikling av oppvekstsektoren, med særlig vekt på forebygging, tidlig innsats, inkludering og gode oppvekstmiljø.

Planens innhold og avgrensning

Kommunedelplanen skal omfatte:

- barnehage
- grunnskole
- skolefritidsordning (SFO)
- barneverntjenesten – kommunal del og samarbeid i Vesterålen
- tverrfaglig samhandling i og rundt *Laget rundt barnet*

Planen skal ses i sammenheng med kommunedelplan for helse og omsorg, kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser, samt øvrige tverrsektorielle planer og temaplaner. Folkehelseperspektivet og FNs bærekraftmål om god helse og livskvalitet, god og inkluderende utdanning og samarbeid for å nå målene, skal være gjennomgående.

Det går et skille i ansvarsforholdet ved ungdommens overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Det er likevel viktig at kommunen danner partnerskap med VGS, og at kommunen kan få kjennskap til observasjoner, trender og utviklingstrekk i den videregående opplæringen. Som grunnlag for arbeidet vil VGS bli invitert inn i planprosessen.

Organisering, medvirkning og samskaping

Planarbeidet organiseres som et prosjekt med kommunalsjef Oppvekst som prosjekteier og assisterende kommunalsjef Oppvekst som prosjektleder. Det etableres styringsgruppe og redaksjon.

Planprogrammet legger opp til bred og reell medvirkning, og vektlegger samskaping som arbeidsform. Barn og unge, foresatte, ansatte, folkevalgte, råd og utvalg, frivillig sektor og samarbeidspartnere skal involveres gjennom dialog, arbeidsmøter, høringer og digitale innspill.

Samskaping løftes frem som et bærende prinsipp for utvikling av oppvekstsektoren, særlig for å møte sektorovergripende utfordringer og styrke folkehelse, inkludering og bærekraftige oppvekstmiljø.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Planarbeidet skal bygge på et bredt og oppdatert kunnskapsgrunnlag som belyser både sårbarhetsfaktorer og beskyttelsesfaktorer for barn og unge i Sortland kommune. Dette omfatter blant annet:

- demografi og befolkningsutvikling
- levekår og sosial ulikhet
- kvalitet i barnehage og skole
- status i barnevern, PPD og helsetjenester
- tverrfaglig samarbeid i *Laget rundt barnet*
- inkludering og mobbing
- kapasitet, økonomi og bemanning
- rekrutterings- og kompetansebehov
- skolestrukturutredning i 2026

Kunnskapsgrunnlaget skal gi felles forståelse for utfordringer og muligheter, og danne grunnlag for mål, strategier og tiltak i handlingsdelen.

VURDERING
Administrasjonen har vektlagt et planprogram som viser en tydelig retning som grunnlag for en helhetlig og godt forankret planprosess. Planprogrammet skal ivareta lovkrav og legge til rette for nødvendig medvirkning og samskaping, som grunnlag for politiske prioriteringer.

Det anbefales derfor at formannskapet vedtar å legge planprogrammet ut til høring og offentlig ettersyn.

Personalmessige forhold
Ikke relevant

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Rådene får tilsendt planprogrammet som høringspart.

Økonomiske forhold
Ikke relevant for planprogram.

Folkehelse
Se del om planens innhold og avgrensning.

Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant

Vedlegg:
Planprogram Oppvekst